

Ko enei piira e wha i unuhia mo te taha ki nga kai-piira ; ko te Nama 102 na Te Wharepouri te Amo i unu mo te taha ki tona whaea ki a Puru Rawinia i te 1 o nga ra o Pepuere, 1907 ; me te Nama 103 me 113, no te 4 o Pepuere, 1907 ; me te Nama 116 no te 4 o Pepuere, 1907, i unuhia ai ; a i te mea kaore he kai-whakahe, no reira matou ka tohutohu penei atu ko enei piira e wha me whakakore atu.

Piira Nama 105 me 106.—A Te Whenuanui me etahi atu.

Piira Nama 107.—A Mahaki Tapiki me etahi atu.

Piira Nama 109.—A Hori Wharerangi me etahi atu.

Piira Nama 110.—A Mapu (te Pukeiotu) me etahi atu.

Piira Nama 111.—A Erueti Tamaikoha me etahi atu.

Piira Nama 112.—A Te Iriwhiro te Wiremu me etahi atu.

Ko enei piira e whitu he tono whakanuku hea, a ko aua hea whakanuku e tonongia nei i raro i ia o aua keehi he mea korerorero he mea whakariterite e nga tangata nona te whenua, i waenganui i a ratou, a whakaaetia ana e ratou i te aroaro o tenei Komihana, kaore kau he kai-whakahe, no reira kua mahia a kua tapiritia atu e matou ki te whairu o Ruatahuna Poraka he rarangi e whakaatu ana i nga ingoa o aua tangata, hui katoa kotahi rau e waru tekau, me nga hea whakanuku i whakaaetia mo ratou ; a ka tohutohu atu nei matou me whakapumau tena whakanukuhanga i o ratou hea.

A i raro i tetahi wahi o te piira Nama 107 i tonoa kia whakaurua etahi ingoa tangata hou e rima ki te ota, kaore he whakahe i puta mo te whakauruhanga atu o enei tangata ; no reira kua apitiria atu e matou o ratou ingoa e rima, timata i te Nama 885 tae noa ki te Nama 889, me nga hea mo ia tangata o ratou, ki te rarangi e tapiri nei ki te whairu ; a me ta matou tohutohu atu me whakauru atu aua ingoa me aua hea ki te ota.

Piira Nama 108.—A Te Rahui Hoera. He whakauru i te ingoa o Rere Rahui, f., e ono tau, kia rima nga hea mona ; a i te mea kaore he kai-whakahe, kua apititia atu e matou taua ingoa, Nama 890, ki te rarangi e tapiri nei ki te whairu ; a me ta matou tohutohu atu me whakauru atu taua ingoa ki te ota mo taua rima hea i tonoa mai nei.

Piira Nama 114.—A Puihi Marutawhao me etahi atu. He whakauru i nga ingoa o etahi tangata hou e wha tekau ma iwa mo te wahi o Ruatahuna Poraka e karangatia nei ko Te Waiiti ; a i whakaaetia tenei tono e nga tangata nona te whenua ; no reira kua apitiria atu e matou aua ingoa 49, timata i te Nama 891 tae noa ki te 939, ki te rarangi e tapiri nei ki te whairu, me nga hea mo ratou e whakaatu ana i roto, hei whakauruhanga atu ki taua puihi ki Te Waiiti nei anake ; a me ta matou tohutohu atu me uru ratou ki reira.

Piira Nama 104.—A Te Rauna Pakaha me etahi atu. He whakauru i etahi tangata hou e rua tekau ma whitu, mo tera wahi o Ruatahuna Poraka e karangatia nei ko Whakahau, mo nga hea e mau na i roto i to ratou rarangi ingoa i tukua mai nei e aua kai-piira ki te aroaro o tenei Komihana.

I whakaarahia ano tenei kereme e Te Rauna Pakaha i te aroaro o te Komihana tuatahi, a i whakahengia hoki i reira e Te Kauru te Kanapu. Ka mutu te whakahaere a taua Komihana i taua keehi ka puta ta ratou whakatau (Pukapuka 6, wharangi 262) kia uru ko nga upoko whanau toko-ono—i kowhiria i roto i enei tangata—ki taua whenua, kia kotahi te hea mo ia tangata kotahi o ratou. Otira ko nga ingoa o Te Rauna Pakaha me ona hoa kaore i roto i te ota ; a kaore hoki e taea e matou te mohio he aha ranei te take i mahue ai ratou ki waho.

Kua whiriwhiria e matou tenei keehi, a kua kite iho matou ko nga korero a Te Whenuanui, a Hori Wharerangi, me Paitini Tapeka, i korerotia i te aroaro o te Komihana tuatahi (Pukapuka 6, wharangi 161), e tautoko ana i tenei kereme. Ki ta matou whakaaro ko te kereme mo enei tangata e rua tekau ma whitu e tika ana kia whakaaetia, me o ratou ingoa me o ratou hea me whakauru atu ki te ota mo taua wahi anake o Ruatahuna Poraka e karangatia nei ko Whakahau. No reira kua apititia atu e matou o ratou ingoa me o ratou hea, timata atu i te Nama 940 tae noa ki te 966, ki te rarangi e tapiri nei ki te whairu ; a ka tohutohu atu nei matou me uru atu ratou ki te ota, mo taua puihi anake, ara mo Whakahau.

Piira Nama 115.—A Mehaka Tokopounamu me etahi atu. He whakauru i etahi ingoa tangata hou kotahi tekau ki te ota mo tenei whenua. I whakaarahia ano tenei keehi i te wa o te Komihana tuatahi ; whakahaeretia ana e taua Komihana ; a whakakorea ana taua kereme.

Kua ata whiriwhiria e matou tenei keehi i runga i tona tukunga mai ki o matou aroaro, hui atu hoki ki nga korero a nga kai-korero tautoko i taua kereme nei ano i te wa o te Komihana tuatahi ; a kite iho ana matou he take hou ta ratou e whakaara mai nei i naianei—ara he take tupuna—hei apiti atu ki ta ratou take tuku i whakaarahia anaketia nei e ratou i te whakawakanga tuatahi. Kaore rawa e taea e matou te mohio—mehemea ra he tika te take tupuna o Ngati Tawhaki e hapainga mai nei e ratou i naianei—he aha te take i mana ai te tuku a Tuiringa, o Ngai te Riu nei, i tenei whenua ki a ratou (kia Ngati Tawhaki) i te mea he whenua tupuna tenei no ratou ake ano. Tetahi hoki, ko a ratou korero i te aroaro o tenei Komihana karrui te tino rereke noa atu i a ratou korero i te aroaro o te Komihana tuatahi. I ki hoki ratou i reira ko tenei whenua he mea tuku na Tuiringa ki a Te Puehu, me Ruru, me Ngati Tawhaki, hei utu mo te ngakinga i te mate o Ngai te Riu i Kauae, i te hinganga i a ratou (i a Ngati Tawhaki) o Ngati Whare ki Arikirau ; a i tenei Komihana e ki ana ratou he mea tuku na Tuiringa ki a Te Puehu me Ngati Tawhaki hei utu mo nga toto o Ngati Tawhaki i mate ki Mangatepa i te whawhai mo te wahine a Ruru.